

1. Obiekt

1085/7

MAGAZYN PRZY BUDYNKU EKSPEDYCJI

2. Czas powstania

około 1900

3. Miejscowość

ŻYRARDÓW

11. Widok ogólny od pld., neg. 1200/171/4; magazyn wsch., elewacja wsch. od pld. wsch., neg. 1200/170/3; orientacja

4. Adres

ul. Limanowskiego 44

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo mazowieckie

gmina Żyrardów

pow. ŻYRARDÓW

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Ruda Guzowska

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo warszawskie

powiat Grodzisk Mazowiecki

8. Właściciel i jego adres

Zakłady Lniarskie Żyrardów SA w
upadłości
96-300 Żyrardów
ul. Limanowskiego 44

9. Użytkownik i jego adres

Syndyk masy upadłościowej
96-300 Żyrardów
ul. Limanowskiego 44

10. Rejestr zabytków

Nr

data

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Obydwa magazyny zwarte od zachodu z budynkiem tzw. "ekspedycji" wzniesione zostały, podobnie jak cały kompleks sąsiednich obiektów, w ostatnim przed pierwszą wojną światową etapie rozbudowy i modernizacji zakładów lniarskich, trwającym od około 1890 roku. Magazyny stanowiły uzupełniającą infrastrukturę działu ekspedycji. Magazyny na skutek przebudów zmieniały układ wnętrza, do dziś jednak zachowały swe podstawowe funkcje. Budynki zyskały formę charakterystyczną dla architektury przemysłowej, trzeciej ćwierci XIX wieku operującej skromnym, ceglany detalem architektonicznym.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: Budynek usytuowany w północnej części Żyrardowa, na terenie wykańczalni Zakładów Lniarskich, ograniczonym od wschodu al. 1-go Maja, od zachodu rzeką Pisią-Gągoliną, od północy ul. Czystą, od południa terenem dawnej straży pożarnej i od południowego wschodu parkiem miejskim. Budynki od zachodu zwarte z magazynem wysyłkowym, tzw. "ekspedycją". Na północnym zachodzie znajduje się magazyn tkanin, na wschód warsztat.

Materiał i konstrukcja: Budynki wzniesione w technologii tradycyjnej, z cegły ceramicznej, na zaprawie cementowo wapiennej. Konstrukcja więźby dachowej magazynu zachodniego drewniana, ceramiczny strop pierwszej kondygnacji, wsparty na okrągłych żeliwnych słupach. Pokrycie dachu papą na deskowaniu. Posadzki na parterze betonowe, w sanitariatach lastriko. Podłoga drugiej kondygnacji wyłożona płytą pilśniową i tworzywem sztucznym. Stolarka okienna na pierwszej kondygnacji stalowa, typu przemysłowego o drobnych podziałach, na drugiej kondygnacji drewniana. Drzwi parteru stalowe, dwuskrzydłowe, na drugiej kondygnacji drewniane. Strop magazynu zachodniego typu Kleina, na belkach stalowych, więźba dachowa drewniana, dach kryty papą na deskowaniu. Posadzki betonowe, stolarka okien i drzwi stalowa, typu przemysłowego o drobnych podziałach.

Rzut: Magazyny posadowione na rzucie wydłużonych prostokątów, zwartych w części południowej łącznikiem.

Bryła: Budynki niepodpiwniczone, magazyn zachodni jednokondygnacyjny, magazyn wschodni dwukondygnacyjny, zwarte w części południowej łącznikiem, kryte dwuspadowymi dachami.

Elewacje: Ceglane, spoinowane, podzielone w połowie gzymsem kordonowym. Okna pierwszej kondygnacji zwieńczone łukiem odcinkowym z ceglanymi nadprożami i parapetami. Elewacje północna i południowa pozbawione detalu architektonicznego. Elewacja wschodnia podzielona rzędem ceglanych lizen biegnących przez obie kondygnacje, w połowie wysokości okrągłe zakończenia stalowych kotwierz wzmacniających. Okna drugiej kondygnacji zakończone spłaszczonym łukiem odcinkowym. Elewację wieńczy ceglany, profilowany gzyms. Do elewacji południowej przylega szeroka murowana rampa z podjazdem od zachodu, zadaszona krytą blachą wiatą, wspartą na stalowych słupach.

Wnętrze: Nad parterami obu magazynów zachowały się stropy Kleina, w magazynie zachodnim wsparte na żeliwnych okrągłych słupach.

Instalacje: Obydwa magazyny posiadają instalację elektryczną, w magazynie wschodnim istnieje instalacja wodnokanalizacyjna i c.o.

14. Kubatura 3435 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 715 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne Magazyn	17. Użytkowanie obecne Magazyn
18. Prace budowlane i konserwatorskie Po 1945 roku, w magazynach kilkakrotnie przeprowadzano remonty i modernizacje, m.in. wymieniono instalacje elektryczne, założono węzeł sanitarny i pomieszczenia socjalne. Wykonywano też na bieżąco prace konserwatorskie, kilkakrotnie wymalowano ściany wewnętrzne i wymieniano system oświetlenia.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan techniczny fundamentów, ścian nośnych, stropów, konstrukcji dachowych stosunkowo dobry. Instalacje sprawne, jednak niszczące wskutek sporadycznego użytkowania i braku bieżącej konserwacji.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Budynki magazynowe zachowały bez większych zmian plan bryłę i elewacje z czasu budowy. Stanowią integralną część fragmentu wykańczalni, złożoną z kilku zwartych z sobą i połączonych funkcjonalnie obiektów magazynowo-biurowo-produkcyjnych i jako takie powinny podlegać ochronie. Dopuszczalna zmiana programu użytkowego zachowująca bryłę, elewacje i zachowane elementy konstrukcyjne wewnątrz, np. żeliwne słupy wspierające stropy.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Muzeum Okręgowe w Żyrardowie - zbiór kartograficzny, sygn. 1,
- Dokumentacja rysunkowa wykonana przez "Elektroprojekt" Warszawa w 1971 roku. Archiwum Zakładów Lniarskich SA

24. Uwagi różne

Patrz: - karta ewidencyjna "Zakłady Lniarskie w Żyrardowie. Wykańczalnia - zespół" wykonana w BSiDZT Stanisław Januszewski w 2000 roku,
- karta ewidencyjna "Warsztat wózków" wykonana przez Wiesława Sawickiego, sierpień 1997 w PSOZ Skierniewice

25. Opracował: Program komputerowy karty - Word for Windows - BSiDZT S. Januszewski

tekst Stanisław Jabłoński, 7 kwietnia 2000 roku

plany, rysunki mgr inż. arch. Anna Broniewska, kwiecień 2000 roku

zdjęcia fotogr. Stanisław Jabłoński, grudzień 1999 - marzec 2000 roku

miejsce przechowywania negatywów BSiDZT S. Januszewski

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

- Żyrardów 1829 - 1945, praca zbiorowa pod redakcją Ireny Pietrzak Pawłowskiej, Warszawa 1980 rok;
- Zwoliński K., Zakłady żyrardowskie w latach 1885-1915, Warszawa 1979;
- Kazimierski J., Dzieje zakładów żyrardowskich i ich załogi w latach 1829-1885, Ciechanów 1984 rok

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)**23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)**

- Dokumentacja fotograficzna w Ośrodku Dokumentacji Zabytków, Zespół Badań Regionalnych Warszawy i Mazowsza, Warszawa, ul. Szeroki Dunaj 5.
- W.A.P. Żyrardów - zbiór ikonograficzny.

27. Załączniki

Nr 1 - dokumentacja fotograficzna

Nr 2 - dokumentacja rysunkowa

1. Miejscowość

ŻYRARDÓW

2. Obiekt

**MAGAZYNY PRZY BUDYNKU
EKSPEDYCJI**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna. Verte!

1. Magazyn zachodni, elewacja północna, fragment, neg. 1200/170/4

2. Magazyn zachodni, elewacja północna, neg. 1200/141/3

3. Magazyn wschodni, elewacja wschodnia, fragment, neg. 1100/771/4

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński, 7 kwietnia 2000 roku

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

4. Magazyn wschodni, wnętrze, neg. 1200/178/4
5. Magazyn zachodni, wnętrze, neg. 1200/178/3
6. Magazyn zachodni, sanitariaty, fragment stropu, neg. 1200/178/5

1. Miejscowość

ŻYRARDÓW

2. Obiekt

**MAGAZYNY PRZY BUDYNKU
EKSPEDYCJI**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

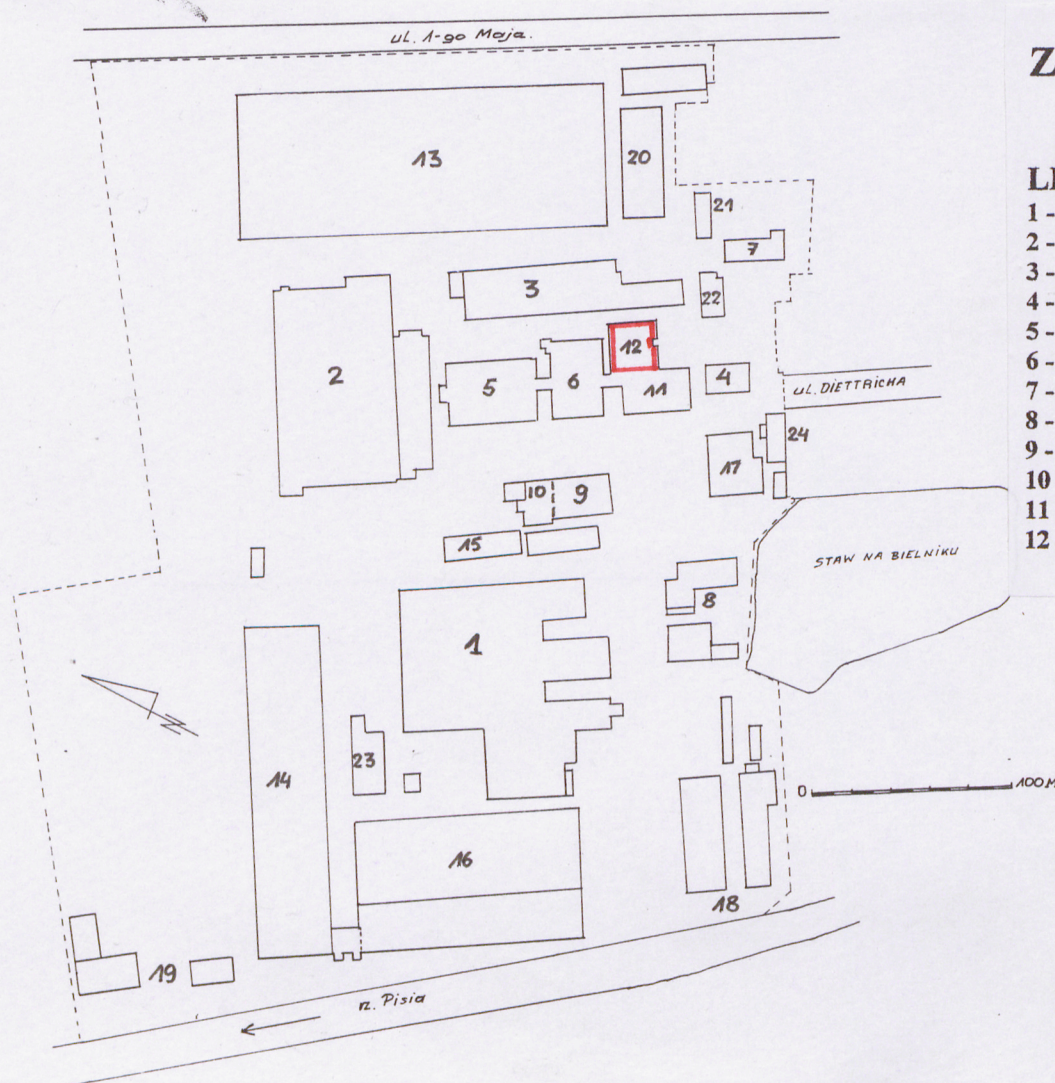
Sytuacja, rzut przyziemia. Verte!

ZAKŁADY PRZEMYSŁU LNIARSKIGO - ŻYRARDÓW WYKAŃCZALNIA - PLAN SYTUACYJNY

LEGENDA

- 1 - zespół budynków bielnika a) farbiarnia
- 2 - zespół budynków drukarni
- 3 - zespół warsztatów (d. wykańczalnia tkanin)
- 4 - Budynek działu sprzedaży
- 5 - dawna szwalnia
- 6 - składalnia (magazyn)
- 7 - dawne stajnie (warsztat wózków)
- 8 - budynek O.W.I.
- 9 - stacja uzdatniania wody
- 10 - dawna kotłownia
- 11 - ekspedycja
- 12 - magazyny

- 13 - tkalnia
- 14 - apretura
- 15 - dawna stolarnia
- 16 - oddział obróbki chemicznej
- 17 - magazyn tkanin
- 18 - magazyny chemiczne
- 19 - wiaty magazynowe
- 20 - warsztat tkalni
- 21 - garaże
- 22 - akumulatorka
- 23 - stacja transformatorów
- 24 - portiernia

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński, 7 kwietnia 2000 roku

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski

